

Baron Fran Trenk.

Baron Fran Trenk se je porodil 1711. leta v laskem mestu Reggio. Oče mu je bil po rodu Prus in je služil za podpolkovnika v cesarski vojski v rečenem mestu. Sina Frana je dal Jezuitom v vzrejo. Ko je bil Fran navršil sedemnajsto leto svoje dôle, stopil je tudi on v cesarsko službo. Pozneje je prišel k neki ruski posadki za konjiškega stotnika.

Večkrat se je pokazal z junaštvom in hrabrostjo. Po očetovi smrti je nasledoval v Slavoniji mesti Nuštar in Pakrac, zaradi tega ostavi vojaštvo v Ruskeji in pride na svojo imovino v Slavonijo.

V tej dôle so se potikale razbojniške čete po slavonskih gorah. Njemu se je zahvaliti, da je iztrebil te razbojniške čete, katere so se bile kazale ob turških vojskah. Dokler so namreč naši pradedi imeli krvave boje s silovitim Turkom, odhajali so naši junaki v goste slavonske gore, da bi ondod čakali

Turkov in se maščevali za njihova grozovita dela. Taki junaki so se zvali hajduki, in so bili iz začetka pošteni ljudje, boreč se neprestano za narod in domovino. Kar so oteli Turkom, to so potem razdelili med-sé in med svoje.

Kadar so pregnali Turke iz Slavonije, ostale so še cele čete hajdukov po slavonskih gorah. A ne, da bi se bili zdaj razšli in se vrnili k svojim domov, da bi delali polje, nego v tolpah (množicah) so hodili in se skrivali, čakajoč plena, katerega so zdaj jemali svojim rojakom. In tako so se poprijeli razbojniškega dela. Gozd jim je bil tako rekoč šola, v katero so vzprijemali vsacega, kogar koli je pognala nesreča ali kaka druga nezgoda od hiše. Takó so te razbojniške čete bivale vsak dan opásnejše, da je zavladal povsod strah in trepet.

Slavna cesarica Marija Terezija je proglasila hajdukom milost in oproščenje; kajti kdor se želi pošteno bojevati, naj ostavi gozd ter prime za orožje in brani cesarice.

To oproščenje je proglasil hajdukom baron Fran Trenk, pozivajoč, naj se zberó okolo njega.

Za kratko dóbo se jih je zbralo okolo 700 samih izbranih junakov; s temi jih Trenk polovi po gozdu še do kacic 300.

To četo je Trenk imenoval „pandurje.“ Obleka jim je bila: rudeča kapa s kito (cofom), rudeč brezrokavnik, hala, široke hlače in rudeč plašč; a za orožje so imeli: nož in samokrese za pasom in preko ramena puško. — V zastavo (bandero) jim je bil konjski rep. Pred četo je svirala turška godba, in to je bila prva vojaška banda ter je od tod prišla v navado pri vseh evropskih vojskah.

Trenk je sam vadil svojo vojsko, sam jej je bil vodja in zapovednik. To vojsko je želela videti tudi cesarica Marija Terezija. Trenk jo pripelje v stolno mesto Dunaj in cesarica jej pride naproti. Vse se je čudilo tem hrabrim junakom, kateri so se junaško bojevali za svojo cesarico Marijo Terezijo.

Koder koli je šla Trenkova četa, malo kje je kaj dobila, ker je od strahú vse bežalo, a to, kar je vjela, posekala je mahoma na mestu.

Pléniti in pustošiti ni bilo čete ostroúmejše in drzovitejše od Trenkovih pandurjev. Bojevali so se v Nemški državi in so bili vzor vojniške hrabrosti in zvestobe. O premnogih prilikah so kazali milostivo sreé in veledušno opráščali in pomagali ljudém. — ali vendar se je o njih govorilo, da delajo mnogo zléga in sramote.

To je bila neredna vojska Trenkova. Dokler se je Trenk s svojimi pandurji na Nemškem hrabro bojeval, obdolžili so ga, da se je dal podkupiti od pruskega kralja, zatorej so ga dejali v preiskovanje. Ker je bil zeló osoren in živ, obnašal se je tudi pred sodniki jako osorno; zatorej so ga zaprli v dunajsko orožnico, iz katere je pobegnil in odšel v Nizozemsko. Tu so ga vjeli in zaprli v trnjavo Spielberg blizu Brna. Pripoveduje se, da se je tu sam ostrupil.

Takó je zvršil ta hrabri vojskovodja svoje življenje.

Po „Snijju.“